

Posudek bakalářské práce Zuzany Šubertové
Emocionalita a expresivita v díle van Gogha

Výborně zpracovaná bakalářská práce sestává ze dvou, resp. tří (počítáme-li obrazovou přílohu) částí. První část, jak je u kunsthistorických prací zvykem, je částí teoretickou, ve které autorka představuje tradiční koncepci emocionality na základě psychologických teorií a jejich konceptuálního aparátu, na které odkazuje a jimiž se zaštiťuje. Tím je práce bezpečně zasazena do oblasti antropologie.

Vztaženo k samotnému uměleckému dílu to pak pro pojetí jeho povahy má ten důsledek, že povahou uměleckého díla je „výraz“ (exprese) a sama autorka to dokládá tezí ze str. 10, že „za nejvyšší kulturní formu exprese je považováno umění.“ Umělecké dílo vyjadřuje jak subjektivitu/individualitu samotného autora, tak povahu zobrazovaných věcí, tak i umělcův vztah jak k sobě samému, tak k tomu, kým sám není neboli k věcem, druhým lidem, ke světu.

Je otázkou, nakolik *takovéto* pojetí (*sc.* psychologické pojetí původu uměleckého díla) uměleckého díla o něm říká to podstatné *jakožto právě „o“ „díle“ „umění“*. Neboli nakolik je *takovéto* pojetí uměleckého díla (umělecké dílo je „výraz“) adekvátní samotné povaze uměleckého díla. Anebo ještě jinak: pro jak pojaté lidství člověka je závazné *takovéto* pojetí povahy uměleckého díla? To by však již nebyla práce kunsthistoricko-antropologická, nýbrž ryze filosofická.

Z hlediska psychologicky pojaté „funkce“ či povahy umění pak autorka předkládá stručný historický přehled tzv. „slohů“ od renesance až po realismus 19. století sledujíc, jak se v těchto stylech pracuje s expresivitou.

Posléze autorka přistupuje k druhé, konkrétně-historické a motivické analytické části, jež je navázána na bohatý obrazový materiál v příloze její práce. Jako centrální autoritu si bere dílo Vincenta van Gogha, jehož tvorbu a formální výrazové prostředky konfrontuje s prací impresionistů a Paula Gaugina. Postupně jsou rozebírány všechny kunsthistoricky stanovené „kategorie“: námět, barva, linie, světlo a objem, perspektiva, kompozice. Vnucuje se otázka, proč autorka nebrala v potaz rovněž P. Cézanna?

Na str. 45 mě zarazí autorčino tvrzení, že Gaugin může být považovaný za předchůdce fauvistů, zatímco van Gogh nikoliv, což sice není řečeno *expresis verbis*, avšak je to zřejmé. Jak potom máme rozumět programovému prohlášení otce-zakladatele fauvismu M. Vlamincka, že barvy jsou dynamitové patrony? Nebyl jejich vzorem právě pozdní van Gogh?

Práce je každopádně přesvědčivá, byť postrádá hlubší uchopení předpokladů pojetí povahy uměleckého díla, což by vyžadovalo opustit (či pouze zproblematizovat) zastávané a přejímané koncepty jak psychologického pojetí emocionality a expresivity, tak kunsthistorického pojetí uměleckého díla s jeho interpretací. To však na autorce *bakalářské* práce, která je i tak po všech stránkách výborná, nemůžeme požadovat.

Práci doporučuji k obhajobě jakožto výbornou s bodovým ohodnocením 42 kreditů.

Aleš Novák, Ph.D.